

ምስጢረ ንስሐ

ጥያቄ፤ ንስሐ ማለት ምን ማለት ነው?

ንስሐ ማለት እግዚአብሔርንና ሰውን በመበደል የእግዚአብሔርንና ትእዛዝ (ሕግ) በመተላለፍ ከፈጸሙት ኃጢአት መጸጸትና ማዘን «በድየሰሁ አጥፍቻለሁ» ብሎ እግዚአብሔርን መለመንና ይቅርታን መጠየቅ ማለት ነው።

ጥያቄ፤ መናዘዝ ማለትስ ምን ማለት ነው?

መናዘዝ ማለትስ የሠሩትን ኃጢአትና የፈጸሙትን በደል በሙሉ በንስሐ አባት አማካኝነት ለእግዚአብሔር መንገር ማለት ነው። ለንስሐ አባት መንገር ማለት ለእግዚአብሔር መንገር ማለት ነው። «ኃጢአት የነገርኩ ወለበሳየ አገባለኩ ወአቤ አስተዋዲ ርእሰየ እግዚአብሔር በአንተ ኃጢአትየ» ኃጢአቴን ነገርሁ በደሌን አልደበቅሁም መተላለፌን ሁሉ ለእግዚአብሔር እናገራለሁ አልሁ ሲል ቅዱስ ዳዊት ተናግሮአል፤ ይኸውም ንስሐ መግባትና የሠሩትን ኃጢአት በሙሉ ለእግዚአብሔር መናዘዝ (መንገር) የሚገባ መሆኑን ያረጋግጣል (መዝ 50፤(50)-፭)።

ጥያቄ፤ ምስጢረ ንስሐ ማለት ምን ማለት ነው?

ንስሐ በመግባትና በመናዘዝ በንስሐ አባት አማካኝነት መንፈስ ቅዱስ ንስሐ ለገቡና ለተናዘዙ ሥርዐተኃጢአትን ስለሚሰጣቸውና ከኃጢአትና ከበደል ንጹሕ ስለሚያደርጋቸው የማንጸቱንም ሥራ የሚፈጽመው መንፈስ ቅዱስ በመሆኑ ንስሐ ምስጢር ይባላል። «መንፈስ ቅዱስ ባወቀው ኃጢአታችሁን ይቅር ይበላችሁ» እያሉ ካህናት «እግዚአብሔር ይፍታ» የሚሉት ስለዚህ ነው።

ጥያቄ፤ ንስሐ ስንት ክፍል አለት?

፩ኛ/ ጥምቀተ ክርስትና ከመሰራትዋ በፊት የበደሉ ሰዎች በየጊዜው ወደ እግዚአብሔር እየተመለሱ ሲፈጽሙት የነበረውን የንስሐና የኑዛዜ ሥርዓት ነው። እንደዚሁም ዮሐንስ መጥምቅ ሲሰበከው የነበረው የንስሐ ጥምቀት ነው። ዮሐንስ መጥምቅ «መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ» ብሎ በይሁዳ ምድረ በዳ እየሰበከ መጣ። «የጌታን መንገድ አዘጋጁ ጥርጊያውን አቅኑ...» እያለ ያን ጊዜም ኢየሩሳሌም ይሁዳም ሁሉ በዩርዳኖስ ዙሪያ ያለ አገር ሁሉ ወደ እርሱ ይመጡ ነበር። ኃጢአታቸውንም እየተናዘዙ በዩርዳኖስ ወንዝ ከእርሱ (ከዮሐንስ) ይጠመቁ ነበር (ማቴ ፫፡ ፩-፮ ማር ፩፡ ፩ ፰ ሉቃስ ፫፡፫-፩፯)።

፪ኛ/ ጥምቀተ ክርስትና ከተሠራች በኋላ እያንዳንዱ ክርስቲያን ከፈጸመው ኃጢአትና ከሠራው በደል በንስሐ ወደ እግዚአብሔር ተመልሶ የሚፈጽመው የንስሐና የኑዛዜ ሥርዓት ነው።

ንስሐ ለማንውም ሰው እጅግ አስፈላጊ ነው። በቀድሞ ዘመን እስራኤላውያን በየጊዜው ሕገ እግዚአብሔርን በመተላለፍ ኃጢአት ይፈጽሙ ነበር። እግዚአብሔር ግን በየጊዜው ነቢያትን እየላከ እስራኤላውያን ኃጢአት መሥራታቸውን ትተው በንስሐ ወደ ፈጣሪያቸው እንዲመለሱ በነቢያት አንደበት ይመክራቸው ነበር።

ለምሳሌ በነቢዩ በኢሳይያስ አንደበት እግዚአብሔር ያስተላለፈው የንስሐ ጥሪ እንዲህ የሚል ነው፤ «ንቡ ንትዋቀስ ይቤ እግዚአብሔር እመኒ ኮነ ኃጢአትክሙ ከመ ካኳ አነ አጸዐድዎ ከመ በረድ ወእመኒ ቁሐ ከመ ለይ አነ አነጽሐ ከመ ጸምር» «ኑና እንዋቀስ ይላል እግዚአብሔር ኃጢአታችሁ እንደ አለላ ብትሆን እንደ አመዳይ ትነጸለች እንደ ደም ብትቀላም እንደ ባዘቶ ትጠራለች (ኢሳ ፩፤ ፩፰)።

በሌላ ጊዜም እግዚአብሔር የበደሉትን በንስሐ ወደ ምሕረቱ ሲጠራ በነቢዩ አንደበት እንዲህ ብሎአል «አነኬ ውሉቱ ዘእደመስሶን ለኃጣውኢክ ወኢይዜክሮን እንከ ለአበሳከ ነፃ ንትዋቀስ ወንግርአንተ ለኃጣውኢክ ቅድመ ከመ ትጽደቅ»፤ «መተላለፍህን እምደመስሰልህ ኅጢአትህ ንም ይቅር እምልህ እኔ ነኝ ስለዚህ ና እንዋቀስ ትጽድቅህም ዘንድአስቀድመህ ኅጢአትህን ተናዘዝ» (ኢ.ሳ.፱፫-፳፬-፳፭)

የሐንስ መጥምቅ እንዳይለገው ሁሉ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አምላካዊ ሥራውን የጀመረው ሰውን ሁሉ በንስሐ ወደ እግዚአብሔር በመንግሥቱ በመጥራት ነው (ማቴ ፬-፲፯ ማር ፩-፲፭) ይልቁንም ራሱ ጌታችን በኃጢአት ደዌ የተያዙትን ሰዎች በሙሉ ወደንስሐ ለመጥራት የመጣ መሆኑን ሲያረጋግጥ «ኃጢአተኞችን ወደ ንስሐ ለመጥራት እንጅ ጻድቃንን ልጠራ አልመጣሁም»ሲል አስተምሮአል (ማቴ ፱-፲፫)።

ንስሐና ኑዛዜ እያንዳንዱ ሰው በብቸኝነት ስለ ራሱ ኃጢአት በእግዚአብሔር ፈት ዝቅ ብሎና ተዋርዶ የሚፈጽመው መንፈሳዊ ምስጢር ነው። ለምሳሌ ነቢዩ ዳዊት ለፈጸመው ኃጢአት በእግዚአብሔር ፈት ንስሐ ገብቶና ተናዝዞ እግዚአብሔር ስለለመነ ይቅርታ (ሥርየትን) አግኝቶአል (መዝ-፱) ሕዝቅያስም ከኃጢአቱና ከደዌው ይፈወስ ዘንድ እያለቀሰ ንስሐ ስለ ገባ ከእግዚአብሔር ሥርየትንና ፈውስን አግኝቶአል (፪ነገሥ፳-፩-፲፩ ኢ.ሳ.፱፫-፩-፳፪)።

እንደዚሁም ንስሐ በአንድነት (በማኅበር) የሚፈጸም ታላቅ ምስጢር ነው። ከዚህም በላይ እንደ ተገለጸው ንስሐ በብቸኝነት ብቻ ሳይሆን ሰዎች በአንድነት ሆነው ሲፈጽሙት ሥርየት ኃጢአትን የሚያሰጥ ሕግ ነው።

ለምሳሌ- ከመቶ ሃያ ሺህ በለይ የሚሆኑ የነነዌ ሰዎች በዮናስ ስብከት በአንድነት በጸምና በጸሎት ንስሐ ስለ ገቡ ከእግዚአብሔር ይቅርታንና ሥርየትን አግኝተዋል (ዩና ፫-፩-፲)።

ቅዱስ ዩሐንስ መጥምቅ ሕዝብን ሲያስተምር «እንግዲህ ለንስሐ የሚገባ ፍሬ አድርጉ...»እያለ ይሰብክ እንደ ነበር የታወቀ ነው። (ማቴ ፫-፯-፱)

ጥያቄ፤ ለንስሐ የሚገባ ፍሬ ማድረግ ማለት ምን ማለት ነው?

ለንስሐ የሚገባ ፍሬ ማድረግ ማለት ከኃጢአት ሥራ ሁሉ በንስሐ ወደ መልካም ሥራ መመለስና መምህረ ንስሐ የሚሰጠውን የቀኖና ትእዛዝ መፈጸም ማለት ነው። የንስሐ ቀኖና ወይም ትእዛዝ ማለት መምህረ ንስሐ (የንስሐ አባት) የሚያዘውን ጸም፣ ጸሎት፣ ሰግደት መፈጸም ፣ ምጽዋት መስጠትና የመሰለውንም መልካም ሥራ ሁሉ መሥራት ማለት ነው።

ጥያቄ ፣በንስሐ የተመለሱትን ምእመናን ስለሠሩት ኃጢአት እንዲጸሙ እንዲጸልዩ እንዲሰግዱና እንዲመጸውቱ ማዘዝ የሚችል ማነው?

የቅስና ሥልጣን ያለው ሰው ንስሐ መስጠት መናዘዝና ሥርየተ ኃጢአት (ይቅርታን) ማስጠት ይችላል። የሌለው ግን ሥርየተ ኃጢአትን ለያሰጥ አይችልም። ይኸውም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለቅዱሳን ሐዋርያት በሰጣቸው ሥልጣን ተረጋግጦአል። ቅዱሳን ሐዋርያት የሰዎችን ኃጢአት በንስሐ ይቅር ይሉ ዘንድ የበደልንም ማስሪያ ይፈቱ ዘንድ ወይም ያስሩ ዘንድ ጌታችን እንዲህ ሲል ሥልጣንክህነት ሰጣቸው «እውነት እውነት እላችኋለሁ በምድር የምታስሩት ሁሉ በሰማይ የታሰረ ይሆናል በምድርም የምትፈቱት ሁሉ በሰማይ የተፈታ ይሆናል» ማቴ. ፲፰-፲፰)።

በሌላ ጊዜ ጌታችን «ኃጢአታቸውን ይቅር ያላችኋቸው ሁሉ ይቀርላቸዋል የያዛችሁባቸውም ሁሉ ይያዝባቸዋል» ብሎ ለቅዱሳን ሐዋርያት ሥልጣን ክህነትን መስጠቱ ቅዱሳን ሐዋርያት ኃጢአት ይቅር የማለትና በደልንም በእግዚአብሔር ስም የመተው እንደዚሁም ሥርየትንና ይቅርታን የማስጠት ሙሉ ሥልጣን ክህነት የተሾሙ ኤዴስ ቆዶሳትና ቀሳውስት ኃጢአተኞችን በ ንስሐ ኃጢአት ማሰሪያ የመፍታትና ይቅርታን ከእግዚአብሔር የማስጠት ወይም ኃጢአተኞች ን በጌታ ቃል የማሰር ሙሉ ሥልጣን አላቸው።

ጥያቄ፤ ንስሐ ለሚገቡና ለሚናዘዙ ሰዎች የሚሰጠው ቀኖና ማለት ጸም፤ ስግደት፤ ምጽዋት በምን ይወሰናል?

የሚሰጠው የቀኖና መጠን ብዛት ወይም ክብደት አንቀጽ ንስሐ በተባለው መጽሐፍ ተወስኖአል። ወይም ተደንግጎአል። ሆኖም ለተነሳሕያኑ ከባድ ቀኖና መስጠት ተነሳሕያኑን ማስመረር ስለሚሆን ንስሐ አባቶች በዚህ ላይ ጥንቃቄ ማድረግ ይገባቸዋል። ስለዚህ ጉዳይ የንስሐ አባቶች የጌታችን አርአያ መከተል ይገባቸዋል። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለኦሳዜ ወደ እርሱ የመጡትን ኃጢአተኞችን፤ «ከዚህ የባሰ እንዳያገኝህ ደግመህ ኃጢአት አትሥራ። ከዚህ የባሰ እንዳያገኝሽ ደግመሽ ኃጢአት አትሥረ» እያለ ይመልሳቸው ነበረ (ዩሐ ፭-፲፬ ፰-፲፩)

ስለዚህ የንስሐ አባቶች ካህናት በተነሳሕያኑ ላይ ከባድ ቀኖና እንዳይጫኑባቸው መጠንቀቅ ይገባቸዋል (ማቴ ፳፫-፬)። ይህም ማለት በተነሳሕያኑ አቅምና ጉልበት እየታየ መጠነኛ ቀኖና፤ (ጸም ስግደትና ምጽዋት) መስጠት (መስጠት) አለበት ምክንያቱም እግዚአብሔር ሁሉንም የሰው ልጆች በንስሐ ወደ እርሱ እንዲመለሱ የሚገፈልግ ርኅሩኅ አምላክ ነውና። ሁሉም ወደ ንስሐ እንዲደርሱ የሚፈልግ ርኅሩኅ አምላክ ነውና። ሁሉም ወደ ንስሐ እንዲደርሱ እንጂ ማንም እንዳይጠፋ ወደ ስለ እናንተ ይታገሣል። ሲል ቅዱስ ዴግሮስ ያስተማረው ስለዚህ ነው (፪ ዴግ. ፫-፳፯)

ሐዋርያው ቅዱስ ዳውሎስ ኃጢአተኞች በንስሐ እስኪመለሱ ድረስ እግዚአብሔር እንደሚታገማቸውና ንስሐ የማይገባ አልከኛ ግን ለጥፋት እንደሚዘጋጅ እንዲህ ሲል አስረድቶአል፤ «እንተም እንደዚህ (ኃጢአት) በሚያደርጉ የምትፈርድ ያንንም የምታደርግ ሰው ሆይ እንተ ከእግዚአብሔር ፍርድ የምታመልጥ ይመስልሃል? ወይስ የእግዚአብሔር ቸርነት (ምሕረት) እንትን ወደ ንስሐ እንዲመራህ ሳታውቅ (የትዕግሥቱ ብዛት) ትንቃለህ? ነገር ግን እንደ አለመስማትህና ንስሐ እንዳለመግባትህ የእግዚአብሔር ቅን ፍርድ በሚገለጥበት በቁጣው ቀን መቅሠፍትን (ፍዳን) በራስህ ላይ ታከማቻለህ» (ሮሜ ፪-፫-፭)

ጥያቄ፤ በንስሐ ወደ እግዚአብሔር የማይመለስ ኃጢአተኞች ሰዉ መጨረሻው ምንድን ነው?

በንስሐ ወደ እግዚአብሔር የማይመለስ አልከኛ ሰው ፍጻሜው የሞት ሞት ነው። እግዚአብሔር በነቢዩ አንደበት እንዲህ ብሎአል «እነሆ ነፍሳት ሁሉ የእኔ ናቸው የአባት ነፍስ የእኔ እንደሆነች ደግሞም የልጅ ነፍስ የእኔ ናት ኃጢአት የምትሠራ ነፍስ ግን እርስዋ ትሞታለች (ሕዝ፤ ፲፰-፬)።

ጥያቄ፤ በንስሐ ውስጥ ያለ ሰዉ ማድረግ የሚገባው ምንድር ነው?

በንስሐ ውስጥ ያለ ሰዉ ስለ ኃጢአቱና ስለ በደሉ ወደ እግዚአብሔር መጸለይ መጸም መስገድና ማልቀስ ይገባዋል። እንዲህ ካደለገ ይቅርታንና ደኅንነትን ያገኛል። ስለዚህም እግዚአብሔር እንዲህ ይላል ኃጢአተኞቹም ከሠራው ኃጢአት ቢመለስ ፍርድንና ቅን ነገርንም መያደርግ ነፍሱን ይጠብቃታል። አስቦ ከሠራው በደል ሁሉ ተመልሶአልና ፈጽሞ በሕይወት ይኖራል እንጅ አይሞትም አይፈረድበትም። (ሕዝ፤ ፲፰፡፳፯-፳፱)

እያዘኑ እያለቀሱ ንስሐ መግባት እንደ ገና በጸጋ እንደመወለድ የሚቆጠር መሆኑን በርከት ያሉ አባቶች አረጋግጠዋል። ለምሳሌ ያህል ቅዱስ አትናቴዎስ «በሥጋ የተወለድን እኛንም ሦስት ልደት (ልደቶች) አሉን አንዲቱ ክርስቶስን የምታስመስለን ቅድስት ጥምቀት ናት። ሁለተኛው በደልንና ኃጢአትን የሚያስተሰርይ የክርስቶስ ሥጋውና ደሙ ነው። ሦስተኛው ንጹሕ አድርጎ ወደ እግዚአብሔር የሚያቀርበው በዮርዳኖስ አምሳል ከሰውነት ውስጥ የሚወጣው የንስሐ እንባ ነው»። ሲል አስረድቶአል (ጸሎተ ቅሳሴ ዘአትናቴዎስ ቁ ፶፪)።

ሶርያዊው ቅዱስ ማር ይስሐቅ «ቁርባናቲሆሙ ለጸድቃን አንብቦ አዕይንቲሆሙ» «የጸድቃን መባቸው የንስሐ እንባ (የዓይኖቻቸው እንባ) ነዉ። ብሎአል (ማር ይስሐቅ ገጽ፪)።

ቅዱስ ጎርጎርዮስ ዘኑሲስ ደግሞ ፈጥነን ንስሐ መግባት የሚገባን መሆኑን እንዲህ እያለ ያስረዳል «ዘመናችን ሳይፈጸም እጁን ወደ እኛ ዘርግቶ የሚጠራንን እንሰማው ፈጥን በፊቱ ራሳችንን እናዋርድ። አቤቱ ጌታችን ሆይ እነሆ አንተን በደልን እኛን በዓይን ምሕረት ተመልከት

ፍጥረቶችህን አትጣል ፍጥረቶች ነንና ከሞት በኋላ የሚያስብህ በመቃብር ተስፋ የሚያደርግህ መነው? እያልን ፈጥነን ንስሐ እንግባ» (ሃይማኖተ አበው ገጽ ፻፳-፻፩)። ቀጥሎም ይህ ቅዱስ አባት ሲመሰክር «እንኪያስ ፈጥነን ንስሐ እንግባ እርያዎች ከሚበሉት ተረንቃሞ (አሰር) መጥገብ አይቻልም ፈጣሪያችንን የሰማዩን የምድሩን ያህል አንተን በደልን ለንተ ልጆች መባል አይገባንምና ከአገልጋዮችህ እንደ አንዱ አድርገን እንጂ እንበለው» (ሉቃ ፲፭፡፲፩-፳፬ ሃይማኖተ አበው ገጽ ፻፳፱፡ቁ ፲፬)።

ጥያቄ፤ ስንት ጊዜ ንስሐ መግባት ይገባል?

ንስሐ ከሚደገመው ምስጢራት አንዱ ስለሆነ ማለት ተደጋግመው ከሚፈጸሙት ምስጢራት አንዱ ንስሐ ነውና ኃጢአት በወደቁ ቁጥር ንስሐ መግባት ኃጢአት መናዘዝ ይገባል። በቅድሚያ አውቆ ንስሐ እገባለሁ ብሎ ኃጢአትን መሥራት ግን እግዚአብሔር መበደል ነውና አይገባም። ደጋግሞ ንስሐ መግባትና መናዘዝ እንደሚገና ቅድስ መጽሐፍ ሲያስረዳ «ጸድቅ ሰባት ጊዜ ይወድቃል ሰባት ጊዜም ይነሣል» ይላል (ምሳሌ. ፳፬፡፲፮)። ይኸውም ሳያውቅ በኃጢአት የሚወድቅ ሁሉ እንደ ገና በንስሐ መነሣት የሚችል መሆኑን ያረጋግጣል።

ጥያቄ፤ ንስሐ መግባት የሚያስፈልገው ምን ጊዜ ነው።

ንስሐ መግባት መናዘዝ የሚገባው ገና በሕይወት ሥጋ ሳሉ አእምሮን ሳይደክም ነው። በኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን ትምህርት መሠረት ከሞት በኋላ ንስሐ የለምና እርጅና ሞት ሳይመጣ ንስሐ መግባትና የሠሩትን ኃጢአት መናዘዝ ይገባል (መክ.፲፪፡፩-፳)

ጥያቄ፤ ንስሐን የሚሰጥና ኃጢአት የሚያናዘዝ ማን ነው።

ንስሐን መስጠትና ስለ ኃጢአትም ከእግዚአብሔር ይቅርታን ማስጠት የሚችል በአንብሮተ እድ የተሾሙ ሥልጣን ክህነት ያለው ሰው ነው።

ትምህርተ ሃይማኖት ኦርቶዶክሳዊት ከሚለው አቡነ ገብርኤል በ1991 ካዘጋጁት የተወሰደ።

